



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Prorex

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

fulendus sit promissa servare. p. 5. tr. 14. re. 74. Quid autem dicendum, si ficitur promissioni accedat iuramentum, diximus V. Iuramentum, n. 10.

Aut non acceptat?

4. Quæritur, licet civiliter irritet promissionem non acceptatam: nihilominus Molina de iust. som. 2. tr. 2. disp. 262. num. 16. contra Sanchez disp. 7. num. 24. probabiliter putat, in conscientia obligare, ratione iuris naturalis, ex quo infert contra Laymann lib. 3. tract. 4. cap. 1. num. 9. quod in causis piis inducat ita-
Nec manifestata?
 rum obligationem, etiam in foro exte-
 no, quia ius canonicum nihil circa hoc
 statuit, & solemnitates iuris civilis in
 contractibus piis non requiruntur. par.
 3. tr. 5. ref. 107. Et probabilis etiam est
 opinio Soti lib. 4. quaest. 5. art. 1. ad. 1. quod
 etiam promissio interna statum ac facta
 est, obligationem inducat in conscien-
 tia, etiam si sit de re prophana. Ex quo
 infert Mendoza lib. 1. de pact. cap. 4. num. 8
 quod si cui constet, aliquid sibi promif-
 sum esse, quod in iudicio postulare non
 potest, possit occultè sibi compensare.
 Vide etiam Sanctatellum par. 1. q. 66. nu.
 49. p. 3. tr. 5. ref. 116.

5. Promittentes elemosynam cui-
 dam pauperi, secundum Sanchez in sum.
 mosynæ cer. tom. 1. lib. 4. cap. 49. numero 6. dare potest
 et pauperi, alteri pauperiori, cæteris paribus, non
 possit eam tamen applicare sibi, licet pauperis quia
 alteri pra-
 eelemosyna est omnino ad alterum. par.
 5. tractat. 8. resolutione 37. Ad quid te-
 neatur promittens rem indetermina-
 tam in numero, pondere, mensura, Vide
 verb. Voti obligatio.

PROREX.

Prorex in nominatione officiorum tenetur nominare digniores.

Præterea, quæ dicta sunt verb.
 Princeps, & alibi de Principe in ge-
 nere, hic de Prorege nonnulla dicenda
 sunt in particulari. Et primò.
 1. Prorex tenetur nominare Regi
 digniores pro electione officialium fa-
 cienda: nam communis opinio cum An-
 gulario de leg. lib. 2. controv. 8. numero 30.
 & 33. tenet, ipsosmet Reges teneri ad
 Summa Diana.

officia etiam secularia, quemadmodum
 ab beneficiis eligere digniores, ut pro-
 bat rex text. in auth. ut iud. sine quoque
 suffrag. 6. eos autem, coll. 2. Auth. de defenf.
 civitat. in princip. vers. interim, & l. ascri-
 benda, C. de decur. lib. 10. sive enim officia
 conferantur ut quæra, committi de-
 bent melioribus, iuxta cap. licet ergo, &
 cap. unico, ut Eccles. benef. sive conferan-
 tur ut bona, & honores, ex iustitia dis-
 tributiva dispensari debent iuxta cu-
 iusque dignitatem, præferendo melio-
 res & digniores: quamquam hæc iniu-
 ria cum non sit contra iustitiam com-
 mutativam, ad restitutionem non obli-
 get, obligat tamen in priori casu, quia
 iustitia commutativa versatur etiam in-
 ter Principem & Republicam, cui v-
 tilior minister adhiberi debet, & non
 est paritas de œconomo, qui potest eli-
 gere ad opera domini sui minus dignos:
 quia huc commissum est, quærere so-
 lum sufficientes: Rex verò constituitur
 à Republica cum pacto, ut in eius mini-
 sterium eligat digniores. Vide Villalo-
 bostom. 2. tract. 8. diff. 6. num. 6. part. 9. tr. 7.
 resol. 7.

Et dato, quod Reges possint ad offi-
 cia secularia eligere minus dignos, &
 probabilis sit opinio contraria Vasquez
 (ut verb. Electio n. 1. probabilem illam
 admittimus) adhuc tamen Proreges te-
 nentur in propositione nominare dig-
 nissimos: nam talis præsumitur Regis
 voluntas, qui si velit minus dignum eli-
 gere, id ex suo arbitratu, non ex Prore-
 gis instinctu facere volet. Quapropter
 Proreges omittendo in tali nominatio-
 ne digniores, peccabunt, etiam si semel
 id faciant. Et sic docet Hurtado de
 Incarnat. disputat. 12. sect. 15. subject. 3. S.
 210. & 251. & Aponte de pot. proreg. de o-
 lect. ffic. tit. 5. S. 1. numero 6. Et a fortiori
 procedit in nominatione Episcoporum,
 Abbatum, & c. (Sed vide verb. Benefi-
 cium num. 11. Quod autem Proreges
 non possint pro tali nominatione pecu-
 niam accipere, docet Fernandez de
 Mendoza dub. 3. de tractis, part. 6. tract. 6.
 resol. 2.

2. Secundò, Proreges non possunt
 Ccccc pro

Non potest
aggratiare
ad libitum
delinquentes.

pro suo arbitrio aggratiare delinquentes, etiam a accusatore cedente, sed attendere debent qualitatē delicti, & causas circumstantias concurrentes: & tunc rarissime, ob iustas, & evidentes causas, & miserabiles casus: excusante minori ætate, senectute, in deliberatione, meritis ipsius delinquentis, vel suorum, aut pro eo intercedentis, & similibus, de quibus vide Tassonum in pragm. de Antifato vers. 12. observ. 1. à n. 25. Regulariter verò peccabunt mortaliter, etiam si semel poenam remittant facinoroso, vt homicidæ ex industria: sicario, assassino, & similibus: sicut etiam, si delicta levia passim condonarent, quia ex hoc civitas in delinquendo audacior fieret cum detrimento Reipublicæ: cuius bono conducit, delicta puniri. *sita vulne rarus, ff. ad legem Aquil. §. a ubi.* Et sic docet D. Thomas in 2. 2. quest. 67. art. 4. & expositores ibidem contra Maltrillum de magistr. tom. 2. lib. 5. cap. 15. num. 147. In eo autem casu, quo licite delinquentibus poenas remittunt, non possunt pecunias pro eis accipere: quia id sibi in Regnis Hispaniarum expresse prohibetur ordinationibus regis, vt ait Valentianus in 4. disp. 5. quest. 21. punct. 4. quas non solum de iure, per ea, quæ ex multis notat Maltrill. numero 167. sed etiam ex novis litteris datus Toletian. 1596. & executoriatis Panormi 27. Aug. eiusdem anni sub regimine Ecessentiss. Marchion. Hieracen. servare tenentur. Et ita tenet citatus Mendoza cap. 3. qui cap. 4. addit, Proreges peccare, condonando reis poenam ad petitionem famulorum recipientium pecuniam si ipsi id sciunt. Quod tamen limitatur, si cesset scandalum, & pecunia sit moderata, & recepta propter diligentias & labores in impetrando gratiam insumptos, nam diligentia istorum & labor est pretio æstimabilis, & idè vendi potest. Cautè tamen est procedendum: nam raro ad sunt circumstantiæ requisitæ, & Prorex non excusabitur propterea, quòd nihil pecuniæ ad ipsum deveniat, si in famulos talia perpetrantes conniverat, vt ait Maltrill. tom. 1. lib. 3. cap. 7.

Et accipere pro talis aggratiatione pecunias.

num. 50. Possunt etiam ipsi Proreges pro tali remissione in calibus licitis pecuniam accipere, sicut tamen regio, vel pro alicui operi applicandam. *part. 6. tr. 6. res. 1.*

3 Tertiò, non possunt Proreges homines facinorosos in carceribus existentibus super legibus irremissis deponere in necessitate, donec eorum causa expediantur, & quamquam contrarium domes deponerit ex multis a ponte de pot. pror. dereg. sit are. impos. 4. §. 1. n. 51. & aliquando in praxi servatum fuerit, postea tamè regiis litteris prohibitu fuit, amplius in praxim deduci, vt obseruat Maltrillus de mag. to. 2. lib. 5. c. 6. n. 265. Et ratio est, quia huiusmodi reis per hanc dispositionem denegantur saltem indirectè defensiones, aut propter eorum absentiam vel impotentiam retardantur, quod rectam iustitiæ administrationem minime decet. De his verò, qui semel remota scripte sunt, ait Cutellius in not. l. sic ad l. lac. Reg. cap. 31. not. 38. num. 3. in magna necessitate compelli posse perseverare, mercedè statim temporibus eis solvendo, nam qui operas locare conserunt, in bonum publicum rectè coguntur perseverare. Ego verò hanc opinionem predicari permittentem, quando tempus arbitrio boni viri non esset ad eò longum, & nulum dictorum remigum vxoribus & filiis ex ipsorum absentia in honore, aut vita damnium probabiliter timeri posset. *part. 6. tr. 6. res. 5.*

4 Quartò, Proreges non possunt vendere officia iustitiæ administrativa, re officia, vt quæ etiam numerari debent officia vulgò dicta, *Maestro di Campo, Secretario maggiore, Capitanod' Infanteria, Capitanod' Cavalli, Capitanod' Armi del valle,* & similia. Nam esto, quod hæc officia ex se sint vendibilia, de qua re *verb. Vendere, num. 21.* auctoritas tamen illa vendendi solum stat penes Regem, qui est ipsorum dominus, & à quo in capitulis Regni officiorum venditio ipsis interdicatur, vt notat Maltrill. lib. 1. cap. 10. numero 12. Vnde Proreges vendentes sine expressa licentia, venderent rem alienam inuito domino, ac propterea peccarent.

carent mortaliter, & tenerentur ad re-
stitutionem. Nec obstat in contrarium
consuetudo: quia reclamatur contra illam
Rex per Capitula Regni, & litteras par-
ticulares. Posset nihilominus Prorex
vendere illa officia, quæ iustitiæ admi-
nistrationem adnexam non habent, si
hactenus ab aliis Proregibus de Regis
licentia, aut approbata consuetudine,
vendi consueverunt. Sic Pater Fernand.
de Mendoza in tractat. de hac quæst. ad Com-
mit de Lemos dub. 1. part. 6. tractat. 6. reso-
lut. 3.

Concedere 5 Quinto, Proreges non possunt cõ-
cedere tractas frumentorum, & c. perso-
nis privilegiatis ad extrahendam singu-
lis annis tantam frumenti copiam, pro
anno sterili non extractam: quia tracta-
rum concessio est talis natura, vt in tan-
tum liceat, in quantum Regnum remanet
sufficiens pro visum, aliàs Regni
abundantia in eius detrimentum con-
verteretur: vnde pro anno sterilitatis
non intelliguntur concessæ, nec pro in-
dere refecti possunt in annis sequentibus,
nisi in principali concessione apposita
sit clausula refectiois. Sic Mastriell. de
mag. tom. 2. lib. 5. cap. 9. n. 56. part. 6. tra. 6.
ref. 4.

Aut illas 6 In concessione autem tractarum,
vendere. huiusmodi Proreges, secundum Men-
dozam ubi sup. possunt pecuniam acci-
pere: quia Rex, qui est earum dominus,
dat quidem Proregi facultatem conce-
dendi, non tamen vendendi dictas tra-
ctas, quare venderet rem alienam inui-
to domino, vt diximus de officiis, cum
macula culpæ mortalis, & onere resti-
tutionis. part. 6. tractat. 6. ref. 4. §. Quod al-
terum.

Potesta- 7 Denique Aponte notat de pot. pror.
men probi- tit. 5. de tractat. numero 8. non incurrere
beret ra- excommunicationem Bullæ Cœnæ
ctas ad Ro- Proreges, prohibentes tractas ad Ro-
manam Curiam, quando Regnum non
viam, quæ est sufficienter provisum, quia prima
do est in Re- charitas incipit à seipso. Limitat hanc
gno panis- opinionem Genuen. in pract. Eccles. tri-
ria. ces. 21. quæst. 618. numero 2. in casu, quo
Summus Pontifex, & eius ministri in-
digerent. Sed hic casus est metaphy-

ficus. p. 3. tract. 6. resolutione 32. §. Notan-
dum.

P V E R.

P Verante usum rationis, sicut Puer quæ-
non habet consensum, ita do nō pōt
nec præcepti capax esse potest. Con-
tingere autem solet vsus rationis com-
discurreret
plero septennio, & idē lex in septen-
nio præsumit adesse, quamuis multoties
Et obligari
ad præcep-
ta diuinat
acceleretur, aut protrahatur. Pueri ergo
in ordine ad præcepta naturalia & diui-
na tunc primum obligantur, cum primo
rationis lumen acquirunt: vnde tunc te-
nentur ad Confessionem & Commu-
nionem in articulo mortis, vt dictum
est verb. Commun. numero 11. & verb.
Confessionis. numero 1. an teneantur et-
iam actus fidei, spei, & charitatis sta-
tini elicere, vide verb. Præceptum, à num.
10. Ad leges autem humanas etiam si
Et huma-
nat
discuntur, non obligantur ante septen-
nium, vt dictum est ibid. numero 12. &
ad præceptum communionis Paschalis
probabile est non obligari, ante annos
duodecim, vt dictum est verb. Commun.
numero 3. Quod etiam de præcepto
audiendi Missam docet Marchantius
tractat. 4. cap. 6. quæst. 2. quia nimirum
ante illam ætatem sacra mysteria non
dum plene apprehendunt, nec obliga-
tionem attentionemque requisitam in-
telligunt, vnde dum Sacro intersunt,
huc illuc inspicere, contabulari & corri-
dere eos videmus: nec proinde condem-
namus ad mortale: nec credenda est Ec-
clesia, eos plusquam veniali culpæ ob-
noxios facere. Sed ego teneo cum Co-
nich quæst. 83. artic. 6. n. 286. & aliis, hoc
præceptum ligare statim post usum ra-
tionis p. 5. tit. 13. ref. 77.
2 Quando nam pueri incipiunt ligari
censuris, vide verb. Censura, numero 10.
Quando comprehenduntur in reserva-
tis, vide verb. Casus, numero 10. Quan-
do Confirmationem recipere debe-
ant, vide verb. Confirmat. numero 8.
Quando Vnctionem extremam vide
Ccccc 2 verb.